

Vestgrønningen 18 og 20 – beboerne gennem tiden

Vestgrønningen 18

Arealet på hjørnet af Vestgrønningen og Strandgade, hvor i dag en del af "Sadolins Hus" er beliggende, er udstykket og bebygget engang i 1730'erne, og den første bygherre her må være skipper Hans Jansen.

Han står opført på den liste, som gårdmanden på Dragørgård, Tønnes Jansen, førte over udstykkede "huspladser", og her ses det, at Hans Jansen erhvervede et areal, der i størrelsen svarede til et 9-fags hus.

Skipper Jansen var i 1733 blevet gift med Marchen Jacob Kurvemager, og dette er nok baggrunden for hans husbyggeri. Ejendommen har dengang været en øst-vestgående længe, sandsynligvis opført i bindingsværk med stråtag.

Hans Jansen var i mange år ejer og fører af jagten "Håbet" på 13 læster med 2 mand og 1 dreng som besætning. Han har formodentlig sejlet med brænde fra provinsen til København. Efter hustruens død i 1749 giftede han sig det følgende år med Ellen Ole Broders. Selv døde han i 1763 og efterlod sig 5 børn. Da Ellen døde i 1771 var ingen af børnene endnu giftefærdige og rede til at overtage huset i Strandgade.

Hjørnet ved Strandgade

Det kom derfor til salg og blev erhvervet af skipper Pieter Andersen Holte, der samme år blev gift med Marchen Pieter Wochmann fra Badstuevælen 12.

Pieter og Marchens ægteskab blev kort. Formodentlig er Pieter Holte druknet på en sejlads, for hans død er ikke indført i Store Magleby kirkebog. Men 1777 giftede hans enke sig med Dragørs nyudnævnte tolder, Jørgen Hansen Guldberg, og dermed kom ejendommen i en periode til at fungere som Dragørs toldhus.

Dette ægteskab blev imidlertid også kort, idet Marchen Wochmann døde i 1781, hvorefter tolderen giftede sig udensogns med en kvinde ved navn Elisabeth Friborg. Fra 1792 sad madam Guldberg som enke i huset.

I Guldbergs tid blev fløjen ud mod Strandgade ombygget til sit nuværende udseende, d.v.s. en 9-fags grundmuret bygning med tegltag, hvor de 3 vestre fag var i 2 etager. Den toetages bygning ud mod Vestgrønningen var endnu ikke opført. Det blev den formodentlig først i 1811, hvor skipper Carl Jansen Jans erhvervede ejendommen af Guldbergs enke. Denne nordsydgående tilbygning bestod kun af de 4 søndre fag, mens de 3 nordre fag - dengang som i dag - udgøres af gavlen på den ældre fløj mod Strandgade. Bygmesteren for dette kompleks var J. H. Blichmann, og han satte sit fingeraftryk på bygningen i form af den karakteristiske "Blichmann-dør", som stadig er i brug.

Carl Jansen Jans blev en af Dragørs store skibsredere. Han var gift tre gange og havde

14 børn, hvorfor der i dag er mange mennesker i Dragør, som nedstammer fra ham. Den store familie blev der plads til, fordi han i en periode også ejede nabohuset Strandgade 3.

Under Englandskrigen 1807-14 løste han kaperbrev og førte sit eget fartøj "Jægeren III", bemannet med 12 mand og en svingbasse (skibskanon). Han har formodentlig haft god fortjeneste ved kaperiet, for efter krigen var han i stand til at erhverve flere større skibe. De fleste af hans sønner valgte søen som levevej og blev skippere eller skibsredere.

Carl Jansen Jans og hans arvinger ejede ejendommen indtil 1890, hvor den blev overtaget af lodsens Henrik Johan Bertelsen og hans hustru Sigrid Holte, der stod som ejere indtil 1900.

Herefter blev huset overtaget af købmand Riisgaard, som indrettede købmandshandel i fløjen ud mod Vestgrønningen. Under de følgende ejere, lods Tønnesen 1900-13 og enkefru Emma Michaelsen 1913-15 opfyldte huset periodevis forskellige funktioner - her var bl.a. en overgang barbersalon i hjørneværelset og en lille pøgeskole havde til huse i et lokale ud mod Strandgade.

I 1915 blev huset overtaget af direktøren for Sadolin & Holmblad, G. A. Sadolin. Han erhvervede i 1933 tillige naboejendommen mod syd, Vestgrønningen 20, som han straks lod nedrive. Han indledte dermed en større ombygning med opførelse af det nuværende bygningskompleks, hvor den søndre del af den gamle vestfløj måtte vige for det høje midterparti.

I januar 1965 erhvervede Dragør kommune denne store ejendom med henblik på at indrette den til bibliotek. Arkitekt John Freek Petersen forestod ombygningen, og 1 ½ år senere kunne man tage den første del af de ombyggede lokaler i brug. Den endelige indvielse af lokalerne fandt sted under stor festivitas den 15. november 1968.

Vestgrønningen 20

Grunden på hjørnet af Vestgrønningen og Bjergerlav (matr. nr. 85) er formodentlig udstykket i slutningen af 1730'erne, hvor skipper Jacob Gertsen Bacher her byggede sig et hus. Han blev gift 1737 med Ane Jan Palm og de fik 3 børn: Trein, Pieter og Jacob. Ane Jan Palm døde i 1749, men enkemanden giftede sig samme år med en datter fra Gl. Kro (Strandhotellet) Thora Beati Lassen.

Det blev et kort ægteskab, idet Jacob Gertsen Bacher døde allerede i 1750 kun 32 år gammel. Omtrent samtidig forliste hans skib, en galease på 26 læster, med mand og mus under et stormvejr udfor Dantzig, og 3 måneder efter Jacobs død fødte Thora en dødfødt dreng, så det har ikke været lutter lykke, der herskede i huset.

Men i 1753 trøstede Thora sig med en "obersejlmager" i København og flyttede der ind. Hendes stedbørn Trein, Pieter og Jacob tog bedsteforældrene sig af.

Måske var huset blevet bygget under en uheldig stjerne, for den næste ejer Jacob Jansen Hermann blev heller ikke tilsmilet af lykken lige med det samme.

Han var styrmand på skipper Theis Passers galease "De tvende Søstre", og i februar 1753 blev han gift med hans datter Trein. Det var dette unge par, som overtog huset på hjørnet af Vestgrønningen og Bjergerlav. I sommeren 1753 sejlede Jacob og Theis Passer i rutefart mellem Rygård Strand på Djursland og Skovshoved med brænde bestemt for Jægersborg Slot. En augustnat, hvor man lå til ankers udfor Rygård,

Efter ombygningen 1934 ramte ulykken. Theis Passer forsvandt sporløst og måtte formodes at være druknet. Mistanken om, at hans svigersøn og styrmand eventuelt kunne have forårsaget den ulykkelige hændelse, blev dog afkræftet ved et forhør af skibets besætning. Skipperen måtte være faldet over bord, da han om natten var ude på dækket for at forrette sin nødtørft. Jacob måtte tage hjem til Dragør og fortælle sin svigermoder og hustru om det tragiske uheld.

Jacob Hermann blev selv skipper i 1756 og var aktiv til 1784, selvom hans sejlads ikke var talrige. Han ernærede sig nemlig også som urtekræmmer. Han skiftede efterhånden navnet Hermann ud med hustruens slægtsnavn Passer, for ikke at blive forvekslet med sin ældre broder, der også hed Jacob. Trein og Jacob fik en søn, Theis Jacobsen Passer, som blev skipper. Han giftede sig i 1781 med enken Kirsten Niels Præst, Kongevejen 10, men omkom i en ung alder.

Jacob og Trein døde i henholdsvis 1786 og 1787 og havde altså ingen arvinger til at overtage huset. I 1789 ses Jacob Gertsen Bachers yngste søn, skipper Jacob Jacobsen Bacher at være ejer af huset, så han har formodentlig erhvervet sit fødehjem, da det et par år tidligere blev til salg. Selv boede han på Kongevejen 5.

I 1790 blev hans datter Ane Jacob Bacher gift med skipper Tønnes Pie-tersen Friis og dette par rykkede nu ind i huset på hjørnet af Vestgrønningen og Bjergerlav. Deres eneste datter Trein blev gift med skipper Hans Olsen Wass og fik en datter Marchen. Da Marchen Hans Wass i 1847 blev gift, boede hun hos sin mormor Ane Jacob Bacher, der nu var enke, og det var derfor naturligt, at hun med sin mand Jens Nielsen Magleby overtog huset Vestgrønningen 20.

I 1904 arvede deres søn, styrmand Tønnes Jensen Magleby huset. Han var således et tiptipoldebarn af den skipper Jacob Gertsen Bacher, som i sin tid lod huset opføre.

Næste gang huset skiftede ejer, var i 1933, da Tønnes Maglebys enke Marchen Magleby solgte det til direktør G .A. Sadolin for 11.000 kr.

I løbet af efteråret 1933 blev det gamle hus nedrevet for at give plads for direktør Sadolins nybyggeri. I dag er der børnebibliotek på området.